

วิกฤติโลกหลัง 2021 - โรคไม่ติดต่อ

โดย Min Sen Concept (social) 30 สิงหาคม 2564

โรคไม่ติดต่อทำให้คนเสียชีวิตกว่า 41 ล้านคนทุกปี คิดเป็น 71 % ของสาเหตุการตายของโลก และกว่า 15 ล้านคนที่เสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อที่มีอายุ 30-69 ปี ที่น่าสนใจ คือ 85 % เป็นกลุ่มที่เสียชีวิตก่อนเวลาอันควร ซึ่งเกิดในประเทศที่มีรายได้ต่ำถึงรายได้ปานกลาง ผู้เสียชีวิตจากโรคหัวใจถึง 17.9 ล้านคนต่อปี และจากโรคมะเร็งถึง 9.3 ล้านคน ระบบหายใจ 4.1 ล้านคน และจากเบาหวาน 1.5 ล้านคน ข้อมูลเหล่านี้มาจาก WHO เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2021 ซึ่งหากเรามองดูแล้วจะพบว่าการสูญเสียจากโรคเหล่านี้มากกว่าสาเหตุการเสียชีวิตจาก COVID-19 อย่างมาก (การเสียชีวิตจากโควิด รวมจนถึงเดือนสิงหาคม 2564 ประมาณ 4.5 ล้านคน) แต่ด้วยความที่เราคุ้นชิน และไม่ได้มองเห็นเป็นปัญหา ซึ่งการสูญเสียนี้ไม่ใช่เพียงเฉพาะชีวิต แต่ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมากอีกด้วย

โรคไม่ติดต่อ (Non-communicable disease: NCD) คือโรคที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อร่างกายและหากสะสมก็จะส่งผลให้เกิดความรุนแรง และแสดงอาการของโรค เช่น พฤติกรรมการรับประทานอาหาร ที่ก่อให้เกิดภาวะเบาหวาน โรคอ้วน ฯ ความเครียด ที่ก่อให้เกิดความดันโลหิตสูง ฯ การดื่มเหล้า ที่ก่อให้เกิดโรคตับ มะเร็งตับ ฯ การสูบบุหรี่ ที่ก่อให้เกิดโรคถุงลมโป่งพอง โรคหัวใจ ฯ ซึ่งโรคเหล่านี้ไม่ได้ติดต่อจากเชื้อโรค หรือก่อให้เกิดการระบาดจากสิ่งมีชีวิตหนึ่งไปยังสิ่งมีชีวิตอื่นจากการสัมผัส สารคัดหลั่งต่าง ๆ และอาจจะรวม

ไปถึงโรคที่เกี่ยวข้องกับกรรมพันธุ์ หรือความเสี่ยงจากอุบัติเหตุ และปัญหาจากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

ภาวะโรคไม่ติดต่อเรื้อรังกระทบต่อแผน 2030 Agenda for Sustainable Development ซึ่งมีเป้าหมายที่จะลดอัตราการตายก่อนเวลาอันควรจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังให้ลดลงให้ได้ 1/3 ของโรคกลุ่มนี้ และความยากจนมีผลต่อการเสียชีวิตของคนที่เป็นโรคกลุ่มนี้ เพราะพวกเขามีโอกาสที่จะได้เผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย การทานอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ การสูบบุหรี่ และดื่มเหล้าจากความเครียด และรวมถึงการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข ไม่ทราบว่าคนที่เป็โรคกลุ่มนี้แล้วจะทำให้ยากจน จากการที่สูญเสียรายได้จากการไปรักษา และไม่มีโอกาสจะได้งานที่ดี หรือความยากจนทำให้พวกเขามีโอกาสเป็นโรคไม่ติดต่อมากขึ้น และขาดโอกาสที่จะเรียนรู้ในการป้องกันตนเอง การป้องกัน เริ่มจากการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง อยู่ในสถานที่ที่ดีต่อสุขภาพ อากาศถ่ายเทดี ไม่อยู่ในพื้นที่มีเสียงอึกทึก คนสูบบุหรี่มาก ไม่อยู่ในที่แออัด ฯ ซึ่งหากจัดเป็นหัวข้อต่าง ๆ ก็พอจะแบ่งออกเป็น

- การทานอาหารที่มีประโยชน์ ลดอาการทออด อาหารมัน ลดการบริโภคน้ำตาล และเกลือ
- พักผ่อนให้เพียงพอ นั้นหมายรวมถึง การมีพื้นที่เหมาะกับการนอนหลับ และผ่อนคลายที่ดี การออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- ลดความเครียด ด้วยการสร้างความอบอุ่นในครอบครัว การเปิดพื้นที่ในการรับฟังระหว่างกัน
- ลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุ ใส่เครื่องมือป้องกัน ใส่หมวกกันน็อกเมื่อใช้จักรยานยนต์ หรือใส่หมวกนิรภัยเมื่ออยู่ในเขต

ก่อสร้าง การขับเคลื่อนด้วยความปลอดภัยไม่ขับเคลื่อนเร็วเกินไป ไม่ดื่มแอลกอฮอล์เมื่อต้องขับขี่รถยนต์

- ดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้สะอาด ปราศจากมลพิษ จัดที่พักให้มีพื้นที่ว่างเพียงพอ ไม่มีสารพิษ หรือหากมีก็จัดเก็บอย่างถูกต้อง
- การลดพฤติกรรมเสี่ยง เช่น งดการสูบบุหรี่ ผู้สูบบุหรี่เสียชีวิตปีละ 7.2 ล้านคน ซึ่งรวมถึงกลุ่มคนที่ไม่ได้สูบบุหรี่ แต่อยู่ในพื้นที่ที่มีการสูบบุหรี่ การทานเกลือเกินไป ก่อให้เกิดการเสียชีวิตถึง 4.1 ล้านคน การงดการดื่มแอลกอฮอล์ ผู้เสียชีวิตจากการดื่มแอลกอฮอล์ถึง 3.3 ล้านคน ซึ่งรวมถึงมะเร็งที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ และการขาดการออกกำลังกาย ซึ่งมีถึง 1.6 ล้านคน การไม่ฟังฟังสารเสพติด
- การตรวจสุขภาพที่เกี่ยวข้อง เช่น ความดันโลหิต ภาวะอ้วน น้ำตาลในเลือดสูง ไขมันในเลือดสูง การตรวจปอด และการตรวจหามะเร็ง ฯ

ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการดูแลตนเองของเราก่อนที่จะป่วยเป็นโรคไม่ติดต่อ แต่ถ้าหากเราเป็นแล้วก็ดูแลตนเองก็ยังช่วยลดความรุนแรงของโรคได้ และยังช่วยให้เรามีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ แต่หากได้รับการดูแลและร่วมมือจากทั้งภาครัฐ และสังคมช่วยกัน ปัญหาเหล่านี้ก็อาจจะลดลงได้เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้แล้วยังมีอีก 2 กลุ่มที่เราควรให้ความสนใจ ซึ่งได้แก่สภาวะการฆ่าตัวตาย ซึ่งพบถึง 700,000 คนต่อปี และเป็นอัตราการเสียชีวิตอันดับ 4 ของกลุ่มคนอายุ 15-19 ปี และ 77 % ของคนที่ฆ่าตัวตายรอบโลกมักจะเป็นกลุ่มคนที่รายได้น้อยถึงระดับปานกลาง กลุ่มคนที่มีความเสี่ยงที่จะทำร้ายตนเองนี้ได้แก่ คนที่มี

ปัญหาทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะคนที่มีอาการซึมเศร้า และผู้ที่
บริโภคแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ยังพบมากขึ้นในช่วงที่มีปัญหาทาง
เศรษฐกิจ หรือมีวิกฤติของโลก และยังพบได้ในคนที่มีปัญหาใน
การสร้างความสัมพันธ์ และกลุ่มคนที่มีอาการเจ็บป่วย
เรื้อรัง นอกจากนี้ยังพบสูงขึ้นในกลุ่มเสียงอันได้แก่ กลุ่มผู้ลี้
ภัย กลุ่มคน LGBTI และนักโทษ

การป้องกันที่ดี คือ การควบคุมสารที่เป็นพิษ ยา และการเข้าถึง
อาวุธปืน และการส่งเสริมให้มีสื่อที่พร้อมที่จะรับฟังและเข้าใจ
ปัญหาของพวกเขาโดยหน่วยงานที่มีความรู้ และสามารถช่วยพวก
เขาได้ การมีการยอมรับ และเปิดพื้นที่ให้กับคนที่มีภาวะ
ซึมเศร้า ยอมรับปัญหาของการฆ่าตัวตายเป็นปัญหาสำคัญของ
สังคมและสาธารณสุข รวมถึงมีกิจกรรมในการป้องกันการฆ่าตัว
ตายที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น หรือมีนโยบายในการดูแลปัญหาทาง
สุขภาพจิตมากขึ้น

ในสถานการณ์ความเครียดที่เพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งในเรื่องของสังคม ที่มีความแตกต่างอย่างมาก สังคม
แห่งการเหลื่อมล้ำ ความเครียดจากการเข้าถึงเทคโนโลยีที่มีการ
เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงจากการโรค
ระบาด ความผันผวนทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดความเครียดมาก
ขึ้น การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อช่วยลดความเครียดของคนหมู่มาก
จึงเป็นสิ่งสำคัญ

อุบัติเหตุบนท้องถนน เป็นสาเหตุสำคัญของการสูญเสียชีวิต และ
ก่อให้เกิดการบาดเจ็บจนถึงขั้นพิการ แม้ว่าอุตสาหกรรมรถยนต์

ได้มีการพัฒนาการต่าง ๆ ตั้งแต่เข็มขัดนิรภัย ที่นั่งสำหรับเด็ก การติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมรถในการเบรก และควบคุมระยะห่างระหว่างรถ การติดตามศีรษะคนขับเพื่อตรวจสอบการง่วงนอนของคนขับ และการบังคับให้พิกหากมีการขับรถยาวนานเกิน ๆ แต่ปัญหาเหล่านี้ก็ยังมีได้ลดลงมากนัก ปัญหาส่วนใหญ่ก็ยังคงมาจากมนุษย์ คือ การไม่ใส่เข็มขัดนิรภัย การดื่มแอลกอฮอล์มากเกินไปแล้วมาขับขีรถยนต์ รวมถึงการขับขีรถยนต์ด้วยความเร็วที่มากเกินไป ซึ่งยังเป็นปัญหาในประเทศที่มีรายได้ดี ทั้งในแคนาดา สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ฟินแลนด์ เดนมาร์ก เยอรมนี ๆ การพยายามสร้างรถยนต์ที่ไร้คนขับ อาจจะเป็นแนวทางที่ช่วยได้บ้าง แต่ก็อาจจะเกิดอันตรายรุนแรงมากขึ้น ถ้าระบบเกิดรวน

ข้อมูลของ WHO ในปี 2019 ทำให้เห็นว่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุถึงขั้นเสียชีวิต สูงมากในแอฟริกา และต่ำสุดในยุโรป ดังตาราง

ทวีป	อัตราตายต่อ 100,000 ของผู้อยู่อาศัยต่อปี	อัตราตายต่อ 100,000 จำนวนรถยนต์ต่อปี	จำนวนผู้เสียชีวิตบนท้องถนน
ทั่วโลก	18.2		1,350,000
แอฟริกา	26.6	574	246,719
ตะวันออกกลาง	18.0	139	122,730
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	20.7	101	316,080
อเมริกา	15.6	33	153,789

ยุโรป	9.3	19	85,629

สำหรับประเทศไทย อุบัติเหตุบนท้องถนน สัมพันธ์กับรถจักรยานยนต์ ซึ่งสัมพันธ์กับการฝ่าฝืนกฎจราจร ตั้งแต่การย้อนศร ฝ่าไฟแดง การขับขี้อย่างรวดเร็ว การไม่สวมหมวกนิรภัย การขาดสติในการขับขี่ ทั้งจากการดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการใช้โทรศัพท์ระหว่างขับขี่ สำหรับรถยนต์ก็จะเกี่ยวข้องกับการขับขี่หลังจากดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการขับขี่เร็ว การไม่เคารพกฎจราจร ฯ รวมถึงพื้นที่หลายแห่งที่แสงสว่างไม่เพียงพอ หรือพื้นถนนมีปัญหาหลังจากฝนตก หรือ มีของหล่นลงมา โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครบ่อยครั้งการเกิดอุบัติเหตุสัมพันธ์กับป้ายรถเมล์ หรือปัญหาของสภาพรถยนต์ เช่น ไฟท้ายเสีย ฯ จากข้อมูลเหล่านี้ทำให้เราสามารถลดปัญหาการสูญเสียชีวิตจากท้องถนนได้ ถ้าเราร่วมมือกัน

ติดตามเรื่องราวอื่นเพิ่มเติมได้จาก www.minsenconcept.com